

ת"פ 31016/09/15 - מדינת ישראל נגד דרור קובי

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 31016-09-15 מדינת ישראל נ' קובי
תיק חיצוני: 233657/2015

לפני
המאשימה
נגד
הנאשם נוכחים: ב"כ המאשימה
עו"ד לקס הנאשם בעצמו וב"כ
עו"ד נוסבים
החלטה

1. הנאשם, דרור קובי יליד 1983, הודה ביום 3.2.2016 בעובדות כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון, בביצוע עבירה של החזקת סם לצריכה עצמית בלבד.

לפי עובדות כתב האישום המתוקן, כחודש עובר ליום 31.5.2015 החזיק הנאשם בשטח פתוח בפארק בהוד השרון סמוך ל"הר הזבל" קנאבוס במשקל של 46.86 גרם נטו.

2. בהתאם להסדר בין הצדדים הנאשם לא הורשע בהתאם להודאתו, אלא הוסכם שיוכן תסקיר מבחן בעניינו שיבחן, בין היתר, את שאלת ההרשעה.

3. התקבלו אודות הנאשם שלושה תסקירים. מאלה עולה כי הנאשם נשוי ואב לשני ילדים קטנים, מתגורר במושב בני ציון ועובד בחברת הייטק. הנאשם שירת שירות צבאי מלא. לאחר שחרורו עבד בהוסטלים טיפוליים עם אוכלוסיות נזקקות. הנאשם למד בשלב מסוים קורסים ברפואה משלימה. לתפיסתו לצמח הקנאביס יתרונות רפואיים רבים והוא אינו מזהה בעייתיות בצריכתו באופן מזדמן. שירות המבחן הציע לנאשם טיפול גמילה ארוך טווח אך הוא ביטא עמדה אמביוולנטית ביחס לכך, באופן כללי נמנע מלמסור דגימות שתן לאיתור סמים בשירות המבחן (פעם אחת מסר דגימה לא נקיה), ובסופו של דבר סירב לטיפול שהוצע לו. אשר על כן נמנע שירות המבחן מהמלצה בעניינו והציע לגזור עליו מאסר על-תנאי.

4. ב"כ הנאשם, עו"ד מירב נוסבום, עתרה להימנע מהרשעת הנאשם. לדבריה, עניין לנו באדם נורמטיבי בכל היבטי חייו, אשר הרשעה בפלילים עתידה לגרום לו נזק קונקרטי, בדמות יכולתו להיכנס לארה"ב ופגיעות באפשרויות עבודתו. ב"כ הנאשם ציינה את שינוי מדיניות האכיפה עליו החליטה לאחרונה הממשלה, במסגרתה לא תעמיד התביעה לדין פלילי בעבירה ראשונה של החזקת סם לצריכה עצמית בלבד, אלא יוטל עליו קנס. לסיכום, ההגנה

סבורה אפוא כי לא יהיה זה צודק להכתים את הנאשם בכתם של הרשעה בפלילים.

ב"כ המאשימה, עו"ד ברק לקס ובני דורון, עמדו על הכלל לפיו מן הראוי להרשיע נאשמים בגירים שביצעו עבירות פליליות. לתפיסתם אין מקרה זו עומד בתנאי החריג המאפשר לבית המשפט, בנסיבות מסוימות, להימנע מהרשעה. לעניין שינוי מדיניות הממשלה טענו נציגי המאשימה כי זו לא יושמה עדיין ובכל מקרה לא תוחל על עבירות שבוצעו טרם יישומה. נוכח האמור בקשה התביעה להרשיע את הנאשם.

הנאשם לא ניצל את זכותו לומר דברים אחרונים לעונש.

דין

5. הימנעות מהרשעה מהווה חריג לכלל הרחב על-פיו מקום שהוכחה אשמתו של בגיר יש להרשיעו בדין. הרשעה של נאשם שעבר עבירה פלילית מהווה מרכיב חיוני בהליך הפלילי והיא נועדה להגשים את תכליותיו השונות של ההליך ביניהן הרתעת היחיד והרבים ואכיפה שוויונית של החוק.

6. יחד עם זאת ישנם מקרים בהם עלולים להיווצר מצבים קיצוניים אשר אינם מתאימים להחלת העיקרון העונשי הרחב, מצבים בהם מתגלה פער בלתי נסבל בין תועלתה של ההרשעה לאינטרס הציבורי לפגיעתה בנאשם האינדיבידואלי. במקרים חריגים אלה מוסמך בית המשפט לסטות מהכלל הרגיל, ולהימנע מהרשעתו של נאשם. על סוגיה זו עמד בית המשפט העליון, למשל, בע"פ 9893/06 אלון לאופר נ' מדינת ישראל (31.12.2007), פסקאות 10-11:

"10. מקום שבנסיבות מיוחדות וחריגות עלול להיווצר יחס בלתי סביר באורח קיצוני בין חשיבות ההרשעה לאינטרס הציבורי הכללי לבין עוצמת הפגיעה בנאשם הצפויה מההרשעה, עשויה לקום הצדקה לעשות שימוש בסמכות השיפוטית של אי הרשעה. לצורך כך, יש להתחשב, מן הצד האחד, במשמעותה של העבירה שנעברה מבחינת השלכתה על הנורמות החברתיות, והמסר הציבורי המתחייב מהן; יש להתחשב בזהותו של עובר העבירה ובמעמדו בציבור, ולבחון באיזו מידה זהותו משפיעה על עוצמת הפגיעה שנגרמה מהעבירה על המערכת הציבורית; יש לשקול במבט רחב גם את השפעת אי ההרשעה על ההליך הפלילי בכללותו, ואת המסר החברתי שאי הרשעה עלול לאצור בחובו בנסיבות הענין הספציפי.

11. מנגד, יש לתת את הדעת לנאשם האינדיבידואלי, לנסיבותיו האישיות המיוחדות, ולהשפעת ההרשעה על חייו, ועל סיכויי שיקומו; יש לקחת בחשבון נסיבות אישיות שונות - גיל, עבר פלילי קודם, ונתונים שונים הקשורים למצבו האישי והבריאותי. יש לבחון את השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי של הנאשם, ועל מצבו הכלכלי והמשפחתי. בסופו של יום, ניצבת השאלה בכל עוצמתה - האם, בנסיבות המיוחדות של הענין, השיקול האינדיבידואלי, על היבטיו השונים, גובר על השיקול הציבורי-מערכתי הכללי, באופן שהגם שהנאשם ביצע את העבירה בה הואשם, סובלת הנורמה החברתית הכללית את אי הרשעתו בדין."

7. על כף המאזניים האחת עומדת, כאמור, חשיבות ההרשעה במקרה הקונקרטי.

הנאשם הוא אדם שעבר עבירה פלילית מתוך מודעות מלאה למעשיו. מעבר לעובדה שבמצב הדברים הרגיל מן הראוי לעמוד על הרשעת מבצעי עבירות, לדעת הנאשם כאן צריכת קנאביס היא עניינו של הפרט ולתפיסתו אל לה למדינה להתערב בכך. הנאשם אינו מעוניין להשתקם ושירות המבחן אינו ממליץ על כך.

על פני הדברים, קיימת אפוא חשיבות לא מבוטלת בהרשעת הנאשם בעבירה אותה ביצע.

8. מן העבר השני עומדים שיקולי הפרט. הרשעת הנאשם תביא לפגיעה קונקרטית בתעסוקתו. הנאשם עובד בתחום מקצועי שדורש נסיעות לחו"ל, והרשעה בעבירת סמים תפגע ביכולתו לקבל ויזה לארה"ב. עוד יצוין כי העבירה שביצע הנאשם - בפעם הראשונה בחייו - אינה החמורה ביותר עלי ספר החוקים. בסופו של דבר צרך הנאשם סם ופגע בעיקר בעצמו.

9. בהתחשב באמור לעיל, סבורני כי במקרה דנן כפות המאזניים מעונינות: לא ניתן לומר שהשיקול האינדיבידואלי גובר על השיקול הציבורי המערכתי הכללי בהרשעת הנאשם.

אלמלא השיקול עליו אעמוד מיד לא היה, אפוא, מקום לוותר לנאשם על הרשעה פלילית.

10. השיקול שהכריע את הכף במקרה דנן הוא שינוי מדיניות הממשלה ביחס לצרכני סמים קלים.

ביום 5.3.2017 אישרה הממשלה מדיניות אכיפה חדשה כלפי שימוש בקנאביס (תע/1). במסגרת זו החליטה הממשלה, בין היתר, כי משתמש אשר נתפס לראשונה בגין החזקה או שימוש לצריכה עצמית של סם מסוג קנאבוס לא יועמד לדין, ויוטל עליו קנס בסך 1,000 ₪. עוד נקבע כי אם הנאשם יודה בביצוע העבירה - לא יופיע הקנס אף ברשימת התיקים הסגורים במרשם הפלילי. למחרת, ביום 6.3.2017, הופיע השר לביטחון הפנים, העומד מאחורי ההצעה, בוועדה למאבק בסמים של כנסת ישראל, ושם חזר על עיקרי המדיניות. מדיניות זו אף אושרה, בשינויים מסוימים, בוועדת השרים לחקיקה ביום 18.2.2018.

התפיסה הברורה שמציגה כעת הממשלה היא שבכל הקשור לשימוש בקנאביס, יש להעביר את הדגש במקרים המתאימים מאכיפה פלילית לטיפול, מניעה וחינוך.

11. אכן, מדיניות הממשלה טרם התגבשה לכלל הצעת חוק או הנחיות מחייבות לנציגי התביעה. כמו כן לא נקבע מה יהיה דינם של אלה שכבר הועמדו לדין.

עם זה, בהינתן שינוי המדיניות המוצהר, קיים בעיניי קושי בכך שנציגי התביעה ממשיכים לנהוג כלפי צרכני הסמים הקלים באותו אופן בו נהגו כלפיהם מימים ימימה. עמדת התביעה צריכה, לכאורה, להתעדכן בהתאם לשינוי המדיניות המובהק בו אוחזת כעת הרשות המבצעת. עמדה אחרת מצד נציגי התביעה אינה הגונה ואינה עולה בקנה אחד עם עקרון תום הלב השלטוני.

12. הנני סבור כי, בהתקיים תנאים מסוימים, עמידה דווקנית על הרשעת צרכן סמים קלים שזו עבירתו הראשונה, עלולה לעלות כדי התנהגות לא נאותה של הרשות - כזו שיכולה להצדיק החלת הגנה מן הצדק **בשלב העונש** [דעתו של כב' השופט ח' מלצר בע"פ 10715/08 **ולס נ' מדינת ישראל** (1.9.2009); פסק הדין של המשנה לנשיא (כתוארה אז) מ' נאור בע"פ 6145/10 **פלוגי נ' מדינת ישראל** (21.8.2013); החלטת כב' השופט ח' מלצר בע"פ 4248/13 **מוזגרשולי נ' מדינת ישראל** (21.8.2013)].

זאת ועוד, מאז הלכת **ניר עם כהן** [בג"ץ 9131/05 **ניר עם כהן ירקות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד התעשייה המסחר והתעסוקה** (6.2.2006)], רשאי בית המשפט הדין בהליך פלילי, ולמעשה זוהי דרך המלך, לדון בכל טענה מינהלית שבפי הנאשם בכל הקשור לפגמים שנפלו בהגשת כתב האישום [ראו רענ ג די, "דוקטרינת הביקורת המינהלית בפלילים", **ספר אליהו מצא**, עמ' 529 (2015)]. באופן קונקרטי, פסק בית המשפט העליון כי סטיית הרשות ממדיניותה יכולה להתבטא, במקרים מתאימים בהם הפגיעה בנאשם מצויה ברף הנמוך ובשולי האינטרסים המוגנים על ידי טענת האכיפה הבררנית, בהקלה בעונש ולא דווקא בביטול כתב האישום [ע"פ 6328/12 **מדינת ישראל נ' פולדי פרץ** (10.9.2013); פסקה 34 לפסק דינו של כב' השופט ע' פוגלמן].

13. כך לדעתי יש לעשות במקרה דנן, הן לפי דוקטרינת ההגנה מן הצדק, הן לפי דוקטרינת הביקורת המינהלית בפלילים. בהינתן שינוי מדיניות הרשות המבצעת ביחס לצרכני הסמים הקלים, שינוי שנעשה לו פומבי, הרי שהתנהגותה של התביעה כלפי הנאשם שלפניי בשלב הטיעון לעונש, אינה הגונה. הנאשם שלפניי, שבתנאים רגילים לא היה מקום להימנע מהרשעתו בדין, זכאי ליהנות משינוי המדיניות של הרשות כך שזו הפעם (וכאמור מדובר בפעם ראשונה בה הסתבך בביצוע עבירה) - לא יורשע בפלילים.

14. אני נמנע אפוא מהרשעת הנאשם בביצוע העבירה בה הודה לפניי.

אני מורה לנאשם לחתום על התחייבות בסך 5,000 ₪ לבל יעבור בתוך שנתיים עבירת סמים מסוג פשע. כמו כן החלטתי לחייב את הנאשם בפיצוי בסך 4,000 ₪ שיועבר לעמותת "אל-סם", המטפלת בנפגעי סמים. הפיצוי יופקד עד ליום 1.7.2018.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתנה היום, כ"ג ניסן תשע"ח, 08 אפריל 2018, במעמד

עמוד 4

הנוכחים.